

Pan
Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

– o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Do reprezentowania posłów wnioskodawców w pracach nad projektem upoważniamy pana posła Michała Wojtczaka.

(-) Krzysztof Anuszkiewicz; (-) Waldemar Józef Bartosz; (-) Andrzej Chrzanowski; (-) Marian Dembiński; (-) Roman Giedroń; (-) Wojciech Hausner; (-) Jan Maria Jackowski; (-) Paweł Jaros; (-) Michał Tomasz Kamiński; (-) Wiesław Kielbowicz; (-) Krzysztof Kłak; (-) Dariusz Kubiak; (-) Ewa Mańkowska; (-) Ryszard Matusiak; (-) Stanisław Misztal; (-) Szymon Józef Niemiec; (-) Waldemar Pawłowski; (-) Jan Piątkowski; (-) Marian Piłka; (-) Kazimierz Poznański; (-) Jan Rejczak; (-) Roman Rutkowski; (-) Zbigniew Rynasiewicz; (-) Zbigniew Senkowski; (-) Marian Sołtysiewicz; (-) Jacek Swakoń; (-) Jacek Szczot; (-) Leszek Marian Szewc; (-) Stanisław Szwed; (-) Antoni Szymański; (-) Ewa Tomaszewska; (-) Witold Tomczak; (-) Włodzimierz Wasinski; (-) Zbigniew Wawak; (-) Stanisław Wądołowski; (-) Michał Wojtczak; (-) Andrzej Maciej Woźnicki; (-) Stanisław Zając; (-) Piotr Żak.

* - Projekt ustawy oczekiwał na opinie Biura Studiów i Ekspertyz.

USTAWA
z dnia

zmieniająca ustawę o Państwowej Inspekcji Pracy
oraz ustawę o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 1.

W ustawie z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 1985 r. Nr 54, poz. 276, z 1989 r. Nr 34, poz. 178, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 106, poz. 496 oraz z 1998 r. Nr 113, poz. 717) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 dodaje się ust. 1¹ w brzmieniu:

„1¹. Siedziby i terytorialny zakres właściwości okręgowych inspektoratów pracy określa załącznik do ustawy.”.

2) art. 5 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. Marszałek Sejmu na wniosek Głównego Inspektora Pracy ustala statut Państwowej Inspekcji Pracy.

2. Zarządzenie Marszałka Sejmu w sprawie, o której mowa w ust. 1, podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski.”;

3) w art. 6:

a) w ust. 2 wyrazy „Prezydium Sejmu” zastępuje się wyrazami „Marszałek Sejmu”,

b) w ust. 3 po wyrazach „ogólnokrajowe organizacje międzyzwiązkowe,” dodaje się wyrazy „organizacje pracodawców,”

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Zasady reprezentacji w Radzie oraz zasady wynagradzania członków Rady za udział w jej pracach określi Marszałek Sejmu w drodze zarządzenia.”;

4) w art. 7 ust. 1 wyrazy „zakłady pracy i nadzorujące je jednostki organizacyjne oraz organy administracji państwowej i organizacje społeczne” zastępuje się wyrazami „podmioty kontrolowane i organy sprawujące nadzór nad przedsiębiorstwami lub innymi jednostkami organizacyjnymi państwowymi albo samorządowymi”;

5) w art. 8:

a) w ust. 1:

- w pkt 1 i 4 wyrazy „zakłady pracy” zastępuje się wyrazem „pracodawców”,

- w pkt 7 wyraz „zakłady” zastępuje się wyrazem „pracodawców”,

b) w ust. 1¹ w pkt 4 po wyrazie „zadań” dodaje się wyrazy „lub prac”,

c) w ust. 2 skreśla się wyrazy „przez zakłady pracy”,

d) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dokumentem uprawniającym do przeprowadzania kontroli jest legitymacja służbowa.”;

6) w art. 8^a:

a) w ust. 1 zdanie drugie otrzymuje brzmienie:

„Minister właściwy do spraw pracy w porozumieniu z Głównym Inspektorem Pracy powołuje i odwołuje członków Komisji.”;

b) w ust. 2 i 4 wyrazy „Głównego Inspektora Pracy” zastępuje się wyrazami „ministra właściwego do spraw pracy”;

7) w art. 9:

a) w pkt 1 i 2 wyrazy „kierownikowi zakładu pracy” zastępuje się wyrazem „pracodawcy”;

b) w pkt 5 wyrazy „kierownika zakładu pracy lub nadrzędnej jednostki organizacyjnej nad zakładem pracy albo innego organu” zastępuje się wyrazami „pracodawcy lub organu sprawującego nadzór nad przedsiębiorstwami lub innymi jednostkami organizacyjnymi państwowymi albo samorządowymi”;

8) w art. 11:

a) w ust. 1 wyrazy „objęte wszystkie zakłady pracy” zastępuje się wyrazami „objęci wszyscy pracodawcy”;

b) ust. 2 i oznaczenie ust. 1 skreśla się;

9) w art. 13 w ust. 1 po wyrazach „związkami zawodowymi,” dodaje się wyrazy „organizacjami pracodawców,”;

10) w art. 14 w ust. 1:

- pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) wnioskowanie w sprawach nauczania i szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenie działalności w zakresie szkolenia inspektorów pracy oraz nadzór nad działalnością Ośrodka Szkolenia Państwowej Inspekcji Pracy im. Prof. Jana Rosnera,”;

- dodaje się pkt 7^a w brzmieniu:

„7^a) rozpatrywanie odwołań od nakazów i innych decyzji okręgowych inspektorów pracy,”;

- w pkt 8 kropkę zastępuje się przecinkiem,

- dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) nawiązywanie i rozwiązywanie stosunków pracy z pracownikami wykonującymi lub nadzorującymi czynności kontrolne oraz dokonywanie innych czynności w sprawach ze stosunku pracy w odniesieniu do tych pracowników.”;

11) art. 15 skreśla się;

12) w art. 16 w ust. 1:

- w pkt 3 skreśla się wyrazy „zakładów pracy”,
- pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) rozpatrywanie odwołań od nakazów, sprzeciwów i innych decyzji inspektorów pracy,”
- w pkt 5 wyrazy „zakładów pracy” zastępuje się wyrazem „pracodawców”;

13) art. 17 skreśla się;

14) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. Okręgowy inspektor pracy wydaje nakazy, o których mowa w art. 9 pkt 3. Nakazy te wydaje z własnej inicjatywy bądź na wniosek inspektora pracy.”;

15) w art. 19 wyrazy „właściwym terenowym organom władzy i administracji państwowej stopnia wojewódzkiego” zastępuje się wyrazami „województwie, właściwym organom wojewódzkich jednostek samorządu terytorialnego”;

16) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20. 1. Pracownicy Państwowej Inspekcji Pracy zatrudnieni na stanowiskach: młodszego inspektora pracy, inspektora pracy, starszego inspektora pracy, starszego inspektora pracy-specjalisty, starszego inspektora pracy-głównego specjalisty oraz nadinspektora pracy, zwani inspektorami pracy, sprawują nadzór i kontrolę przestrzegania prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, na terenie objętym zakresem właściwości okręgowego inspektoratu pracy.

2. Kontrolę, o której mowa w ust. 1, mogą również sprawować podinspektorzy pracy oraz pracownicy nadzorujący czynności kontrolne.

3. Główny Inspektor Pracy może upoważnić inspektora pracy do wykonywania czynności kontrolnych na terenie działania innego okręgowego inspektoratu pracy, a także poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie stosunek pracy podlega przepisom polskiego prawa pracy.”;

17) dodaje się art. 20^{a-j} w brzmieniu:

„Art. 20^a. Kontrola ma na celu ustalenie stanu faktycznego w zakresie przestrzegania przez podmiot kontrolowany prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, oraz udokumentowanie dokonanych ustaleń.

Art. 20^b. Dla realizacji celu, o którym mowa w art. 20^a, inspektor pracy ma prawo do:

- 1) swobodnego wstępu na teren oraz do obiektów i pomieszczeń podmiotów kontrolowanych,
- 2) przeprowadzania oględzin obiektów, stanowisk pracy, maszyn i urządzeń oraz przebiegu procesów technologicznych i pracy,
- 3) żądania od pracodawcy lub innego kontrolowanego podmiotu oraz od wszystkich pracowników lub osób, które pracodawca zatrudnia lub zatrudniał, albo które wykonują lub wykonywały pracę na rzecz kontrolowanego podmiotu, pisemnych i ustnych informacji w sprawach objętych kontrolą oraz wzywania i przeszukiwania tych

osób w związku z przeprowadzaną kontrolą,

- 4) żądania okazania dokumentów dotyczących budowy i przebudowy (modernizacji) oraz uruchomienia zakładu pracy, planów i rysunków technicznych, dokumentacji technicznej i technologicznej, wyników ekspertyz, badań i pomiarów dotyczących produkcji bądź innej działalności zakładu, jak również dostarczenia im próbek surowców i materiałów używanych, wytwarzanych lub powstających w toku produkcji, gdy mają one związek z przeprowadzaną kontrolą,
- 5) żądania okazania dokumentów związanych z zatrudnianiem pracowników lub pracą innych osób wykonujących pracę na rzecz podmiotu kontrolowanego na innej podstawie niż stosunek pracy,
- 6) zapoznania się z decyzjami wydanymi przez inne organy kontroli i nadzoru nad warunkami pracy oraz ich realizacją,
- 7) utrwalania przebiegu i wyników oględzin, o których mowa w pkt. 2, za pomocą aparatury i środków technicznych służących do utrwalania obrazu lub dźwięku,
- 8) sporządzania, a w razie potrzeby zażądania od podmiotu kontrolowanego sporządzenia, niezbędnych dla kontroli odpisów lub wyciągów z dokumentów, jak również zestawień i obliczeń na podstawie dokumentów,
- 9) sprawdzania tożsamości osób wykonujących pracę,
- 10) korzystania z pomocy biegłych i specjalistów.

Art. 20^c. Podmiot kontrolowany zapewnia inspektorowi pracy warunki i środki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli, a w szczególności niezwłoczne przedstawienie do kontroli żądanych dokumentów i materiałów, terminowe udzielanie informacji przez osoby, o których mowa w art. 20^b pkt 3, udostępnianie urządzeń technicznych oraz, w miarę możliwości, oddzielnego pomieszczenia z odpowiednim wyposażeniem.

Art. 20^d. 1. Kontrolę przeprowadza się w siedzibie jednostki kontrolowanej oraz w innych miejscach wykonywania jej zadań.

2. Kontrola lub poszczególne jej czynności mogą być również prowadzone w siedzibie jednostki organizacyjnej Państwowej Inspekcji Pracy.
3. Kontrolę przeprowadza się po okazaniu legitymacji służbowej.
4. Przed podjęciem czynności kontrolnych inspektor pracy zgłasza swoją obecność pracodawcy, z wyjątkiem przypadków, gdy uzna, że takie zawiadomienie może wpłynąć na obiektywny wynik kontroli.
5. Inspektor pracy jest upoważniony do swobodnego wstępu i poruszania się po terenie kontrolowanego podmiotu bez obowiązku uzyskiwania przepustki oraz zwolniony jest od rewizji osobistej, jeżeli przewiduje ją wewnętrzny regulamin podmiotu kontrolowanego.

Art. 20^e. 1. Inspektor pracy, przystępując do legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości, jest obowiązany:

- 1) okazać legitymację służbową w taki sposób, aby zainteresowany mógł odczytać i zanotować dane osobowe inspektora pracy,
 - 2) podać podstawę prawną oraz przyczynę legitymowania.
2. Tożsamość osoby legitymowanej inspektor pracy ustala na podstawie:
- 1) dowodu osobistego,

- 2) tymczasowego dowodu tożsamości,
 - 3) tymczasowego zaświadczenia tożsamości,
 - 4) dowodu tożsamości cudzoziemca,
 - 5) paszportu.
3. Tożsamość osoby legitymowanej można ustalić również na podstawie innych nie budzących wątpliwości dokumentów lub oświadczeń osób, których tożsamość ustalono w sposób określony w ust. 2.
- Art. 20^f. 1. W celu przeprowadzenia analiz lub badań inspektor pracy może pobierać próbki surowców i materiałów używanych, wytwarzanych lub powstających w toku produkcji, jeżeli mają one związek z przeprowadzaną kontrolą.
2. Próbkę pobiera się w ilości niezbędnej do przeprowadzenia analiz lub badań.
- Art. 20^g. W kontroli mogą brać udział biegli i specjaliści, powołani do dokonywania niezbędnych ustaleń, na podstawie imiennego upoważnienia, wydanego przez Głównego Inspektora Pracy lub okręgowego inspektora pracy.
- Art. 20^h. 1. W toku wykonywania czynności kontrolnych inspektor pracy współdziała ze związkami zawodowymi, organami samorządu załogi i społeczną inspekcją pracy.
2. Współdziałanie, o którym mowa w ust. 1, polega w szczególności na:
- 1) informowaniu o tematyce i zakresie przeprowadzanej kontroli,
 - 2) analizowaniu uwag i spostrzeżeń wnoszonych przez zakładowe organizacje związkowe i społecznych inspektorów pracy w trakcie wykonywania czynności kontrolnych,
 - 3) zapoznaniu z wynikami kontroli i podjętymi decyzjami,
 - 4) udzielaniu porad i informacji z zakresu prawa pracy.
- Art. 20ⁱ. Podczas czynności kontrolnych inspektor pracy obowiązany jest do przestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych oraz przepisów o ochronie tajemnicy państwowej i służbowej.
- Art. 20^j. 1. Ustalenia z kontroli dokumentowane są, z zastrzeżeniem ust. 7, w formie protokołu.
2. Protokół kontroli powinien zawierać:
- 1) nazwę pracodawcy w pełnym brzmieniu i jego adres,
 - 2) imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe kontrolującego inspektora pracy,
 - 3) imię i nazwisko pracodawcy albo osoby lub organu reprezentującego pracodawcę,
 - 4) datę rozpoczęcia działalności przez pracodawcę lub datę objęcia stanowiska przez osobę lub organ reprezentujący pracodawcę,
 - 5) oznaczenie dni, w których przeprowadzano kontrolę,
 - 6) informację o realizacji uprzednio wydanych przez organy Państwowej Inspekcji Pracy decyzji i wystąpień oraz poleceń, zaleceń i decyzji innych organów kontroli i nadzoru nad warunkami pracy; informacji tej można nie podawać w przypadku, gdy przedmiotem kontroli jest rozpatrzenie skargi, udział w przejmowaniu do eksploatacji lub postępowanie w sprawie wypadku przy pracy,

- 7) opis stwierdzonych naruszeń prawa pracy w zakresie zagadnień objętych kontrolą z uwzględnieniem ich przyczyn i skutków oraz inne informacje mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia spraw,
 - 8) dane osoby legitymowanej oraz czas, miejsce i przyczynę legitymowania,
 - 9) fakt pobrania próbek surowców i materiałów używanych, wytwarzanych lub powstających w toku produkcji,
 - 10) treść decyzji ustnych oraz informację o ich realizacji,
 - 11) informację o liczbie nałożonych w drodze mandatu karnego grzywien z podaniem stanowisk zajmowanych przez osoby ukarane oraz wysokości nałożonych kar,
 - 12) informację o liczbie udzielonych porad prawnych oraz przedmiocie zgłoszonych i załatwionych w czasie kontroli skarg pracowniczych,
 - 13) liczbę i wyszczególnienie załączników, stanowiących składową część protokołu,
 - 14) informację o osobach, w obecności których przeprowadzano kontrolę,
 - 15) wzmiankę o wniesieniu lub niewniesieniu zastrzeżeń do treści protokołu,
 - 16) datę i miejsce podpisania protokołu przez osobę kontrolującą oraz przez pracodawcę albo osobę lub organ reprezentujący pracodawcę.
3. Protokół podpisuje prowadzący kontrolę inspektor pracy oraz pracodawca albo osoba lub organ reprezentujący pracodawcę.
 4. Jeżeli przed podpisaniem protokołu pracodawca albo osoba lub organ reprezentujący pracodawcę zgłosi umotywowane zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole, inspektor pracy przeprowadzający kontrolę zobowiązany jest zbadać przedstawione dowody i w uzasadnionych przypadkach uzupełnić protokół.
 5. Odmowa podpisania protokołu przez pracodawcę albo osobę lub organ reprezentujący pracodawcę nie stanowi przeszkody do zastosowania przez inspektora pracy stosownych środków prawnych, przewidzianych ustawą o Państwowej Inspekcji Pracy.
 6. Kopię protokołu kontroli inspektor pracy pozostawia pracodawcy.
 7. Ustalenia z kontroli mogą być dokumentowane w przypadku niewydawania decyzji w formie notatki urzędowej.
 8. Notatka urzędowa, o której mowa w ust. 7, powinna zawierać w szczególności dane określone w ust. 2 pkt 1, 2, 3, 5, 8, 11 i 12 oraz krótki opis stanu stwierdzonego w czasie kontroli.
 9. Notatkę urzędową podpisuje inspektor pracy.
 10. Przepisy określone w ust. 7-9 mają odpowiednie zastosowanie do dokumentowania ustaleń z kontroli innych niż pracodawcy podmiotów, na rzecz których jest świadczona praca przez osoby fizyczne.”;

18) w art. 21:

a) w ust. 1:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wydaje nakazy i sprzeciwy, o których mowa w art. 9, pkt 1, 2 i 4,”

- dodaje się pkt 3-4 w brzmieniu:

„3) wnosi powództwa oraz wstępuje do postępowania w sprawach, o których mowa w art. 8 ust.1 pkt 11^a,

4) podejmuje inne działania jeżeli prawo lub obowiązek ich podjęcia wynika z odrębnych przepisów.”,

b) ust. 2 i oznaczenie ust. 1 skreśla się;

19) dodaje się art. 21^{a-f} w brzmieniu:

“Art. 21^a. 1. Nakazy, o których mowa w art. 9 pkt 1 i 2, inspektor pracy wydaje w formie:

1) decyzji ustnej,

2) wpisu do dziennika budowy lub książki kontroli zakładu,

3) decyzji na piśmie.

2. Decyzje ustne, o których mowa w ust. 1 pkt 1, inspektor pracy wydaje w celu usunięcia ujawnionych w toku kontroli nieprawidłowości z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, jeżeli mogą być one usunięte podczas trwania kontroli.

3. Decyzja inspektora pracy, wydana w formie wpisu do dziennika budowy lub książki kontroli zakładu powinna, oprócz treści, zawierać postawę prawną, termin realizacji oraz pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych.

4. W przypadku wydawania decyzji w formie wpisu do dziennika budowy lub książki kontroli zakładu, kopia (odpis) tych decyzji stanowi załącznik do protokołu kontroli.

5. Decyzja, o której mowa w ust. 1 pkt 3, powinna w szczególności zawierać:

1) treść decyzji,

2) podstawę prawną wydania decyzji,

3) termin realizacji decyzji,

4) pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych.

6. W razie gdy zakład pracy posiada wydzielone terenowe jednostki organizacyjne, inspektor pracy może wydać decyzję, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, osobie kierującej taką wydzieloną jednostką organizacyjną, jeżeli usunięcie naruszeń przepisów prawa pracy nie wymaga decyzji pracodawcy, a także gdy nie można inaczej uniknąć niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia pracowników.

7. W razie wniesienia odwołania od nakazu, o którym mowa w art. 9 pkt 1 i 2, inspektor pracy lub okręgowy inspektor pracy może wstrzymać wykonanie nakazu do czasu rozpatrzenia odwołania, jeżeli podjęte przez pracodawcę przedsięwzięcia wyłączają bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia pracowników.

Art. 21^b. 1. Sprzeciw, o którym mowa w art. 9 pkt 4 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, inspektor pracy kieruje niezwłocznie po stwierdzeniu, że uruchomienie wybudowanego lub przebudowanego zakładu pracy lub jego części mogłoby spowodować bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia przyszłych pracowników.

2. Sprzeciw, o którym mowa w ust. 1, powinien w szczególności zawierać:

1) treść sprzeciwu,

2) podstawę prawną,

- 3) termin realizacji,
- 4) uzasadnienie faktyczne,
- 5) pouczenie o przysługujących środkach odwoławczych.

Art. 21^c. Organ Państwowej Inspekcji Pracy może żądać od podmiotu, do którego została skierowana decyzja, o której mowa w art. 9 pkt 1-4, informowania o jej realizacji z upływem terminów określonych w decyzji.

Art. 21^d. 1. Wystąpienie inspektora pracy, o którym mowa w art. 9 pkt 5, powinno zawierać:

- 1) określenie wniosków,
- 2) uzasadnienie faktyczne i prawne.

2. Pracodawca lub organ sprawujący nadzór nad przedsiębiorstwami lub innymi jednostkami organizacyjnymi państwowymi albo samorządowymi, do którego skierowano wystąpienie jest obowiązany w terminie określonym w wystąpieniu, nie dłuższym niż 30 dni, zawiadomić inspektora pracy o terminie i sposobie wykonania ujętych w wystąpieniu wniosków.

Art. 21^e. 1. Główny Inspektor Pracy z własnej inicjatywy lub z inicjatywy okręgowego inspektora pracy albo inspektora pracy występuje w szczególności:

- 1) o umieszczenie wyrobu w wykazie wyrobów podlegających oznaczeniu znakiem bezpieczeństwa,
- 2) o podjęcie prac badawczych dla rozwiązania lub wdrożenia postępu technicznego w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 3) o wydanie lub zmianę aktów prawnych z zakresu prawa pracy,
- 4) w sprawach nauczania i szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

2. Jeżeli ustalenia w toku kontroli wskazują na potrzebę zajęcia stanowiska przez naczelne lub centralne organy administracji państwowej albo organy samorządowe lub administracji rządowej stopnia wojewódzkiego, wystąpienie o podjęcie niezbędnych decyzji kieruje odpowiednio Główny Inspektor Pracy lub okręgowy inspektor pracy.

Art. 21^f. Wzory druków stosowanych w działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Pracy określa Główny Inspektor Pracy w drodze zarządzenia.”;

20) w art. 24 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Pracownicy, o których mowa w ust. 1, obowiązani są w szczególności do:

- 1) przestrzegania, również po zaprzestaniu pracy w Państwowej Inspekcji Pracy, tajemnicy dotyczącej działalności prowadzonej przez kontrolowane podmioty,
- 2) nieujawniania informacji, że kontrola przeprowadzana jest w następstwie skargi.”;

21) dodaje się art. 24^{ab} w brzmieniu:

„Art. 24^a. 1. Pracownikowi wykonującemu lub nadzorującemu czynności

kontrolne, delegowanemu służbowo do zajęć poza stałym miejscem pracy, przysługują, z zastrzeżeniem ust. 2, zwrot kosztów podróży i zakwaterowania oraz diety na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2. Pracownikowi, o którym mowa w ust. 1, na terenie kraju przysługuje dieta w podwójnej wysokości.

Art. 24^b. Główny Inspektor Pracy może udzielić pracownikowi Państwowej Inspekcji Pracy płatnego urlopu zdrowotnego na podstawie skierowania na leczenie sanatoryjne, uzdrowiskowe lub profilaktyczne na okres ustalony w tym skierowaniu, nie przekraczający 30 dni w roku kalendarzowym.”;

22) w art. 26 wyrazy „i stan etatów” zastępuje się wyrazem „w”;

23) dodaje się załącznik w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej ustawy.

Art. 2.

W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 1991 r. Nr 36, poz. 161, z 1992 r. Nr 20, poz. 78, z 1993 r. Nr 28, poz. 127, z 1995 r. Nr 85, poz. 426 i Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 43, poz. 189, Nr 146, poz. 680 i Nr 156, poz. 773 i 1997 r. Nr 137, poz. 926) w art. 2 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) obowiązki z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy nakładane w drodze decyzji organów Państwowej Inspekcji Pracy.”.

Art. 3.

1. Do czasu wydania przepisów, o których mowa w art. 5 ust. 1, art. 6 ust. 4, art. 8ª ust. 2 i 4 ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy, nie dłużej jednak niż przez rok od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, zachowują moc przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z niniejszą ustawą.

2. Do przeprowadzenia postępowań kontrolnych rozpoczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe, jeżeli nie są sprzeczne z ustawą.

Art. 4.

..... ogłosi w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolity tekst ustawy z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, z uwzględnieniem zmian wynikających z przepisów ogłoszonych przed dniem wydania jednolitego tekstu.

Art. 5.

Ustawa wchodzi w życie po upływie od dnia ogłoszenia.

Załącznik
do ustawy z dnia.....

**SIEDZIBY I TERYTORIALNY ZAKRES WŁAŚCIWOŚCI OKRĘGOWYCH
INSPEKTORATÓW PRACY**

Lp.	Siedziba okręgowego inspektoratu pracy	Terytorialny zakres właściwości okręgowego inspektoratu pracy
1	2	3
1.	Białystok	Województwo podlaskie
2.	Bydgoszcz	Województwo kujawsko-pomorskie
3.	Gdańsk	Województwo pomorskie
4.	Katowice	Województwo śląskie
5.	Kielce	Województwo świętokrzyskie
6.	Kraków	Województwo małopolskie
7.	Lublin	Województwo lubelskie
8.	Łódź	Województwo łódzkie
9.	Olsztyn	Województwo warmińsko-mazurskie
10.	Opole	Województwo opolskie
11.	Poznań	Województwo wielkopolskie
12.	Rzeszów	Województwo podkarpackie
13.	Szczecin	Województwo zachodniopomorskie
14.	Warszawa	Województwo mazowieckie
15.	Wrocław	Województwo dolnośląskie
16.	Zielona Góra	Województwo lubuskie

UZASADNIENIE

Potrzeba nowelizacji ustawy z dnia 6 marca 1981 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 1985 r. Nr 54, poz. 276 ze zm.) wynika w głównej mierze z konieczności dostosowania jej przepisów do Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, która weszła w życie w dniu 17 października 1997 r.

Na mocy art. 87 Konstytucji RP wprowadzono w Polsce zamknięty system źródeł prawa powszechnie obowiązującego, który obejmuje obok Konstytucji ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia.

Konstytucja równocześnie enumeratywnie określiła podmioty uprawnione do wydawania tych aktów. Oznacza to, że inne akty prawne mają charakter wyłącznie wewnętrzny i obowiązują tylko te jednostki organizacyjne, które podlegają organowi wydającemu takie akty.

Organami uprawnionymi zgodnie z Konstytucją do stanowienia prawa powszechnie obowiązującego są Sejm, Prezydent, Rada Ministrów, ministrowie, przewodniczący komitetów wchodzących w skład Rady Ministrów, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji. Inne organy państwowe, które przed wejściem w życie Konstytucji stanowiły wykonawcze akty normatywne zawierające przepisy powszechnie obowiązujące na podstawie upoważnień zwartych w ustawach zwykłych, nie posiadają obecnie takiego uprawnienia.

Analiza przepisów ustawy o PIP w jej dotychczasowym brzmieniu pod kątem ich zgodności z Konstytucją prowadzi do wniosku, że wszystkie zawarte w ustawie upoważnienia do wydania aktów prawnych skierowane do Prezydium Sejmu wymagają zmiany. Dotyczy to uprawnień Prezydium Sejmu do ustalania:

- siedzib i terytorialnego zakresu właściwości okręgowych inspektoratów pracy (art. 5 ust. 1 pkt 1),
- trybu wykonywania przez PIP czynności kontrolnych (art. 5 ust. 1 pkt 2),
- statutu PIP (art. 5 ust. 1 pkt 3),
- zasad reprezentacji w Radzie Ochrony Pracy (art. 6 ust. 4).

Ustawa o PIP zawiera również upoważnienie dla innych, niż Prezydium Sejmu, organów do wydania aktów prawnych. Upoważnienia te wymagają także analizy pod kątem ich zgodności z Konstytucją. Dotyczy to upoważnienia Głównego Inspektora Pracy do:

- powołania Komisji Kwalifikacyjnej do Spraw Oceny Kandydatów na Rzeczników (art. 8a ust. 1 ustawy o PIP),

- ustalenia wynagrodzenia dla członków ww. Komisji (art. 8ª ust. 2 ustawy o PIP),
- ustalenia zasad ustalania kosztów związanych z przygotowaniem kandydatów na rzeczoznawców i podnoszeniem kwalifikacji przez rzeczoznawców (art. 8ª ust. 4 ustawy o PIP),
- określania szczególnych zasad i trybu wykonywania nadzoru i kontroli ze strony PIP w stosunku do niektórych pracodawców (art. 11 ust.2),

oraz

- ustalania przez Marszałka Sejmu tabeli stanowisk i stanu etatów PIP oraz zasad wynagradzania, przyznawania dodatku do wynagrodzenia, a także innych świadczeń przysługujących pracownikom PIP ze stosunku pracy (art. 26 ustawy o PIP).

Chcąc określić, jakich zmian należy dokonać w ustawie o PIP w związku z wejściem w życie Konstytucji RP, należało rozstrzygnąć:

- które z powyższych upoważnień i wydawanych na ich podstawie aktów wykonawczych zawierają materię powszechnie obowiązującą, a które dotyczą spraw wewnętrznych,
- które z przepisów zawartych w aktach wykonawczych, ze względu na ich powszechnie obowiązujący charakter, przenieść bezpośrednio do ustawy o PIP,
- któremu organowi przekazać uprawnienia do wykonania ustawy o PIP.

Ustosunkowując się do pierwszego zagadnienia należy stwierdzić, że tylko upoważnienie przewidziane w art. 5 ust.1 pkt 2 do ustalenia przez Prezydium Sejmu trybu wykonywania przez PIP czynności kontrolnych ma charakter powszechnie obowiązujący. Działalność kontrolna wiąże się z ingerencją organu kontrolnego w konstytucyjne prawa i wolności obywatelskie i dlatego powinna być, zgodnie z art. 31 ust.3 Konstytucji, uregulowana bezpośrednio w ustawie o PIP.

Zakres spraw, określony w art. 5 ust.1 pkt 3 oraz art. 6 ust. 4, stanowi natomiast problematykę wewnętrzną, a nie materię powszechnie obowiązującą.

Określając organ upoważniony do wykonania ustawy o PIP należy uwzględnić przede wszystkim ustrojową pozycję i kompetencje PIP. Ponieważ PIP podlega Sejmowi za nietrafny uznać należy pogląd, aby o statusie PIP wynikającym z przepisów podstawowych miały decydować organy rządowe.

Zgodnie z art. 110 Konstytucji Prezydium Sejmu przestało być konstytucyjnym organem Sejmu upoważnionym do działania w imieniu Sejmu na zewnątrz, a organem tym stał się w pełnym zakresie Marszałek Sejmu. Dlatego właściwym rozwiązaniem jest przekazanie dotychczasowych uprawnień przysługujących Prezydium Sejmu - Marszałkowi Sejmu (art. 11

ust. 2 regulaminu Sejmu przewiduje, iż Marszałek Sejmu wykonuje nie tylko zadania określone w Konstytucji i Regulaminie Sejmu, ale także inne zadania przewidziane w ustawach szczególnych).

Konstytucja określa, iż organy (urzędy) centralne wskazane w Konstytucji będą mogły wydawać akty prawne zawierające normy powszechnie obowiązujące wyłącznie w formie rozporządzeń. Rozporządzenia te wydawane będą na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania (art. 92 ust.1 Konstytucji). Ponieważ wśród wymienionych w Konstytucji organów posiadających uprawnienia do wydawania rozporządzeń nie ma Głównego Inspektora Pracy, przewidziane w ustawie o PIP upoważnienia dla Głównego Inspektora Pracy do wydawania aktów prawnych, określających normy powszechnie obowiązujące, będą wymagały zmiany formy aktu prawnego (na rozporządzenie), jak też organu uprawnionego do jego wydania. Nie może nim być, w myśl Konstytucji, Główny Inspektor Pracy. Tak więc upoważnienia w tym zakresie powinny być przekazane właściwemu ministrowi (ministrowi właściwemu do spraw pracy).

Natomiast w odniesieniu do art. 11 ustawy o PIP najwłaściwszym rozwiązaniem byłoby skreślenie ust. 2 i rezygnacja z określania szczególnych zasad i trybu wykonywania nadzoru i kontroli nad niektórymi zakładami pracy.

W ramach dostosowania do Konstytucji przepisów ustawy o PIP należy w niej zatem dokonać następujących zmian:

- 1/ określić tryb wykonywania czynności kontrolnych bezpośrednio w ustawie,
- 2/ ustalić w załączniku do ustawy siedziby i terytorialny zakres właściwości okręgowych inspektoratów pracy,
- 3/ określić zasady reprezentacji w Radzie Ochrony Pracy w drodze zarządzenia Marszałka Sejmu podlegającego ogłoszeniu w Monitorze Polskim,
- 4/ określić w drodze rozporządzenia właściwego ministra powołanie Komisji Kwalifikacyjnej ds. Oceny Kandydatów na Rzeczników, ustalenie wynagrodzenia członków tej komisji oraz określenie zasad ustalania kosztów związanych z przygotowaniem kandydatów (...),
- 5/ skreślić upoważnienie GIP do określenia szczególnych zasad i trybu wykonywania nadzoru i kontroli ze strony PIP w stosunku do niektórych pracodawców.

Takie też głównie propozycje zawiera przedstawiony projekt.

Kolejne proponowane rozwiązania związane są z dostosowywaniem polskiego prawa do standardów europejskich i ratyfikowaniem przez Polskę Konwencji Nr 81 MOP dotyczącej

inspekcji pracy w przemyśle i handlu. Chodzi tu w szczególności o dopisanie w art. 24 nowego ust. 3 zobowiązującego pracowników wykonujących lub nadzorujących czynności kontrolne do:

- przestrzegania, również po zaprzestaniu pracy w Państwowej Inspekcji Pracy, tajemnicy dotyczącej działalności prowadzonej przez kontrolowane podmioty,
 - nieujawniania informacji, że kontrola przeprowadzana jest w następstwie skargi
- oraz
- zagwarantowanie trójstronnego charakteru Radzie Ochrony Pracy, poprzez włączenie w jej skład przedstawicieli organizacji pracodawców (art. 6 ust. 3).

Inne zmiany wynikają z dokonanej ustawą z dnia 2 lutego 1996 r. nowelizacji Kodeksu pracy i przywrócenia terminu „pracodawca” na oznaczenie podmiotu zatrudniającego oraz wyeliminowanie pojęcia „kierownika zakładu pracy” jako organu reprezentującego zakład pracy wobec załogi i działającego w jego imieniu zgodnie z zasadą jednoosobowego kierownictwa. Zmiany te znalazły odzwierciedlenie w przedstawionym projekcie w szczególności poprzez zastąpienie występującego w ustawie o PIP terminu „zakład pracy” (w znaczeniu podmiotowym) pojęciem „pracodawca”.

Ważne zmiany w nowelizowanej ustawie o Państwowej Inspekcji Pracy dotyczą uzupełnienia ustawy o nowe artykuły 20st.

Zmiana ta oznacza przeniesienie zasad wykonywania przez PIP czynności kontrolnych, określonych aktualnie w uchwale Prezydium Sejmu z dnia 22 maja 1991 r. w sprawie trybu wykonywania przez Państwową Inspekcję Pracy czynności kontrolnych, do ustawy.

Zgodnie z zaproponowanym brzmieniem tych przepisów zostało w ustawie zdefiniowane pojęcie „kontroli”, określono prawa kontrolujących i obowiązki w tym zakresie podmiotów kontrolowanych, jak również tryb wykonywania czynności kontrolnych.

Z innych zmian zawartych w projekcie można wskazać następujące:

- decentralizację uprawnień organów Państwowej Inspekcji Pracy poprzez przekazanie prawa do wydawania sprzeciwów inspektorom pracy (dotychczas posiadali to uprawnienie okręgowi inspektorzy pracy – art.18) oraz przeniesienie prawa do nakazania zaprzestania działalności na okręgowego inspektora pracy (obecnie prawo to posiada Główny Inspektor Pracy – art.15 ust.1),
 - wprowadzenie możliwości skrócenia terminu, w jakim pracodawca (lub inny podmiot) obowiązany jest udzielić odpowiedzi na wystąpienie (zmiana brzmienia art.21 ust.4).
- Proponuje się również wprowadzenie możliwości egzekwowania decyzji organów

Państwowej Inspekcji Pracy w drodze egzekucji administracyjnej. Ma to w założeniu wzmocnić skuteczność działania PIP. Obecnie istniejąca sankcja za niewykonanie nakazu inspektora pracy w postaci kary grzywny nakładanej na osobę fizyczną (sprawcę wykroczenia) - jest działaniem represyjnym o niedostatecznej skuteczności. Zabezpieczenie wykonania decyzji organów PIP w drodze egzekucji administracyjnej przyczyni się radykalnie do faktycznego wykonywania decyzji dotyczących bezpieczeństwa pracy. Można tu wskazać przykład Państwowej Inspekcji Sanitarnej, która od lat korzysta z dobrym skutkiem z postanowień ustawy o postępowaniu egzekucyjnym.

Pozostałe zmiany przedstawione w projekcie mają charakter porządkowy.

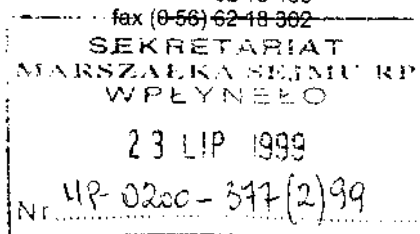
Uchwalenie nowelizacji w przedstawionym kształcie nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

MICHAŁ WOJTCZAK
POSEŁ NA SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

SEJM RP
ul. Wiejska 4/6, 00-902 Warszawa
tel. (0 22) 69 42 439
fax (0 22) 69 41 943

BIURO POSELSKIE
ul. Piekary 37/39, 87-100 Toruń
tel. (0 56) 62 10 889,
62 18 469

Warszawa 23 lipca 1999 r.

Pan Maciej Płażyński
Marszałek Sejmu RP

Wznowy Panie Marszałku,

Jako przedstawiciel wnioskodawców projektu ustawy o zmianie ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy oraz ustawy o postępowaniu egzekucyjnym pragnę podziękować za przekazane nam opinie Biura Studiów i Ekspertyz. Zawarte w nich uwagi uważamy za godne wnikliwego rozpatrzenia. Autorzy projektu nie chcieliby jednak już teraz przesądzać o niektórych sugerowanych rozwiązaniach, pozostawiając te kwestie do rozstrzygnięcia (po uprzedniej dyskusji) odpowiednim komisjom sejmowym. Możliwość innego sformułowania przepisów niż w przedłożonym projekcie mogłaby zostać zasygnalizowana podczas pierwszego czytania projektu.

Mając na uwadze czas, w jakim powinno nastąpić dostosowanie przepisów o Państwowej Inspekcji Pracy do wymogów konstytucji, zwracam się zatem do Pana marszałka i Prezydium Sejmu o skierowanie projektu na drogę prac legislacyjnych.

2 kopiami załączam

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 27 lipca 1999 r.

Cena - 0,84 zł + 22% VAT

